ESEJO DE "LA LUMO."

ETIQUETTE UNION 7 TYPO. JAC. CARTIER 145

LA LUMO

Organo de 'a helpanta lingvo internacia "Esperanto"
Organe de la langue auxiliaire internationale "Esperanto"
Organ of the auxiliary international language "Esperanto"

Administracio kaj redakcio
Administration et rédaction
Administration and editorial offices
79 ST. CHRISTOPHER ST., MONTREAL, CANADA.

Jara Abono

Kanadlando kaj Unuiĝitaj Ŝtatoj... $0.50
Eksterlandoj... .... frankoj 3.00

Ni akceptas eksterlandajn poŝtmarkojn por la abonpago.

Abonnement annuel

Canada et Etats-Unis... ... ... $0.50
Etranger... ....francs 3.00

Les timbres de poste, de quelques pays qu'ils soient, sont acceptés en paiement.

Annual Subscription

Canada and United States.. ... ... $0.50
Other Countries .... francs 3.00

Postage-stamps of all countries accepted in payment of subscriptions.

Cours gratuit d'Esperanto à Montréal.

Le VENDREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du "Klubo Progreso", 137a rue Ste-Elizabeth.
Le MERCREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du Club Bernier, 956 rue Beaubien.
Cours publics et gratuits sous les auspices du Club Bernier.
Les 2e et 4e mercredis de chaque mois dans la salle des Forestiers Indépendants, Cour Chénier, à Ste-Cunégonde.

Free Weekly Courses in ESPERANTO at Montreal

FRIDAYS, at 8 p. m., at the clubrooms of the "Klubo Progreso", 137a St. Elizabeth St., private lessons for the members of "Virina Klubo Progreso", (Ladies' Klubo Progreso), and of the "Klubo Progreso".
WEDNESDAYS, at 8 p.m., at the Bernier Club, 956 Beaubien St. Free Public Course, under the auspices of the Bernier Club.
2nd and 4th Wednesdays of every month, at 9 p.m., in the hall of the Independant Order of Foresters(Cour Chénier), at Ste. Cunégonde.

LA INTERNACIA GAZETISTARO

Oni abonas la sekvantajn gazetojn, ĉe "LA LUMO".

"LA LINGVO INTERNACIA"

monata gazeto por la lingvo Esperanto, Kosto de abono por jaro: 5.75 frankoj, aŭ $1.15. Abonoj estas akceptataj de l'komenco de ĉiu monato. Poŝtmarkoj estas akceptataj nur po 3/4 de iliaj valoroj. Tiu ĉi gazeto estas eldonata tute en Esperanto. Ĝi estas la unua gazeto eldonata per nia lingvo, kaj la sola presita tute esperante.

"L'ESPERANTISTE"

organo propaganda de la lingvo internacia, eldonata en Franclando eliranta en la fino de ĉiu monato. Kosto de abono por jaro, abono simpla 3.50 frankoj, kun aldono 4.50 frankoj. La abonoj estas akceptataj, komencante de la 1a de januaro aŭ de la 1a de julio. Se oni abonas inter tiuj ĉi du datoj, oni ricevas la numerojn elirantajn de la komenco de l'duonjaro.
"Progresado estas vivo. Restado estas morto". Tiu ĉi gazeto estas la oficala organo de la Societo por la disvastiĝo de Esperanto.
Ce journal est publié en Français et en Esperanto.
This paper is published in French and Esperanto.

"RONDIRANTO"

ilustra gazeto de l'Bulgaraj por propagando de l'lingvo internacia Esperanto. La gazeto eliras ĉiumonate; jaro abono 3.50 frankoj. Ĉiu abonanto estas membro de l'klubo "Stelo" en Filopopolo.
Ce journal est publié en langue bulgare et en Esperanto. Abonnement: 3.50 frs.
This paper is published in two languages, Bulgarian and Esperanto. Subscription: 3.50 francs.

"ESPERANTO"

Monata hispana-amerika organo propaganda de la lingvo internacia, en la duoninsula kaj latinaj amerikoj.

Director; Andrés Bravo del Barrio.

Redaccion y Administracion : Preciados, 60, 2e. Madrid, Hispanlando.

Kosto de jara abono: Hispanlando, kaj Portugalando: 3 pts.; Fremlandoj: 4 pts.

"La gramatica Esperanto se aprende "en menos de una hora y su languaje est "completamente fonetico".

Ce journal mensuel est publié en espagnol et en esperanto. Abonnement 4 frs.

This monthly review is published in Spanish and Esperanto. Subscription, 4 frs.

"LA HOLANDA PIONIRO"

Regula monata gazeto kaj tempa ligilo inter la esperantistoj en holande parolantaj landoj. Abono kostas por jaro (12 libretoj) kun enskribo kiel membro de la klubo. "Estonteco estas nia". 6 fr.— La jara abono por membroj de aliaj Esp. societoj estas 4 fr. — Oni sendu la abonojn al : Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holando.
Ce journal est publié en langue hollandaise et en Esperanto.
This paper is published in Dutch and Esperanto.

"LA BELGA SONORILO"

Gazeto esperantista eliranta ĉiumonate en Belgujo. — Kosto de la jaro abono: 3 fr. — Oni sendu la abonojn al: M. Seynayeve, Coutrai, 3, rue de l'Avenir. Belgujo.
Ce journal est publié en français, en flamand et en esperanto.
This monthly review is published in French, Flemish and Esperanto.

"L'ESPERANTISTA"

Organo propaganda de la lingvo internacia Esperanto, eliranta ĉiumonate. — Kosto de la jara abono: Por Itallando, 2 frankoj. Por fremdlandoj, 4 frankoj.— Tiu jurnalo estas verkita ambaŭ Itale kaj Esperante. — Redakcio kaj administracio: Via S. Secondo, 22, Turin, Italie.
Ce journal est publié en langue Italienne et en Esperanto.
This paper is published in Italian and Esperanto.

"REVUO INTERNACIA"

Monata gazeto por la vivo internacia kaj por la lingvo Esperanto. Ĉefa kunlaboranto: I. Seleznjov. Responda redaktoro: Fr. Ŝidlo. — Kosto de l'abonoj: "Revuo Internacia" por jaro, 6 fr., por 1-2 jaro, 3 fr.; aparta No. kostas 50 cent.

"BOHEMA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate. — La jaran abonon 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia", Bystrice-Hostyn, Moravujo, Aŭstrujo.
Ce journal est publié en langue Tchèque et en Esperanto.
This paper is published in Tcheque and Esperanto.

"GERMANA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate. — La jaran abonon 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia".
Ce journal est publié en langue allemande et en esperanto.
This paper is published in German and Esperanto.

KLUBO PROGRESO

137a rue Ste-Elizabeth

Les réunions du "Klubo Progreso" ont lieu tous les lundis à 8 hrs p.m. Tous les membres du "Klubo Progreso" devraient se faire un devoir d'y assister.

o o o

La salle du "Klubo Progreso" est ouverte tous les jours à tous les membres qui peuvent venir lire les journaux et revues échangés avec l'organe officiel du "Klubo Progreso": LA LUMO.

o o o

Le premier vendredi de chaque mois est exclusivement réservé à 8 h. p.m., aux dames espérantistes du "Virina Klubo Progreso".

AVIZO GRAVA

AL NIA LEGANTARO

Kiel ni ĝin skribis en nia lasta numero, ni deziras ke niaj eŭropaj legantoj ne alsendu plu siajn abonpagojn al " La Lumo " dum tiu jaro 1903a.

Ef ktive, deciditaj apogi kaj subteni el niaj tutaj fortoj la jam komencitan movadon pri la blinduloj, ni oferas tutkore niajn enspezojn eŭropajn de tiu ĉi jaro por la enkonduko de Esperanto inter la malfeliĉaj blinduloj.

Kiu do abonos La Lumon dum tiu ĉi jaro, tiu duoble trafos, unue, li ricevos nian revuon, kaj due, helpos efektive al la nobla movado supredirita ; ju pli oni abonpagos, des pli helpata estos tiu movado bonega.

Tamen, por ke oni ne suspektu ĉe ni gajnan senton—kiu ne estas—ni petas niajn eŭropajn legantojn ke ili sendu siajn abonpagojn por 1902 aŭ 1903 aŭ ambaŭ, al sinjoro Paul Fruictier, 27 Boulevard Arago, en Parizo. Tiu sinjoro bonvolos nin sciigi la nomon de ĉiu el niaj legantoj abonpaginta al li.

Nun, ni deziras sukceson kaj trafon al la movada pri la blinduloj.

LA REDAKCIO.

AVIZO.

Ni devas sciigi al niaj amerikaj legantoj ke nia ĝenerala agento por " La Lumo " en Ameriko estas Sro. Charles Holmes, 5 Verchères Ave., Montrealo.

BIEN RENSEIGNES

Nous extrayons ce qui suit du " Bolton Chronicle ", journal publié à Lancashire, Angleterre, numéro du 27 mars dernier:

" Inondations à Montréal. On se sert de bateaux pour les funérailles ".

" Le correspondant new-yorkais du " Petit Parisien " dit que Montréal est en grand danger d'être complètement inondé demain. Le fleuve Saint-Laurent est maintenant rempli jusqu'à quelques pouces du haut des quais, et les faubourgs sont submergés. On se sert de bateaux pour les funérailles, vu que c'est l'unique moyen permettant de se rendre au cimetière."

On peut difficilement s'étonner des opinions fausses qu'ont les européens sur le Canada, quand des informations, comme le renseignement que nous donnons ci-dessus, sont envoyées par les correspondants new-yorkais. Ces correspondants new-yorkais de la presse européenne peuvent, plus qu'aucun autre, mettre le plus de mensonges dans le plus petit espace, et facilement méritent la première place, chez les gens de cette catégorie.

Il est inutile de dire qu'il n'y a pas eu d'inondation à Montréal, à moins que l'on qualifie d'inondation, l'invasion de l'Esperanto, mais nous pouvons ajouter que notre campagne est si active qu'il ne peut être ici question d'enterrement.

BONE SCIIGITAJ!

Ni eltiras la sekvantan el " Bolton Chronicle ", jurnalo eldonita en Lancashire, Anglujo, numero dudek-sepa de Marto lasta.

" Superakvo en Montrealo, ŝipoj utilas por enterigi ".

" La Novjorka korespondanto de l' " Petit Parisien " diras ke Montrealo tre danĝeras tute superakviĝi morgaŭ. La rivero Sankta Lorenzo jam altiĝis ĝis kelkaj coloj de la bordmarŝeja supro. La ŝipoj utilas por enterigi, ĉar nur estas tiu rimedo, per kiu oni povas atingi la tombejon."

Oni povas apenaŭ miri pro la ideoj pri kanado, kiujn havas la Eŭropanoj, kiam tiaj eraraj sciigoj estas dissenditaj de la Novjorkaj korespondantoj. Tiuj Novjorkaj korespondantoj de la gazetistaro Eŭropa povas enmeti pli da mensogoj en malgranda spaco ol iaj aliaj homoj, kaj facile preni la unuan rangon en ilia klaso.

Nebezone estas diri ke ni havis nenian superakvon en Montrealo, nur se tiel oni nomas la ekokupado de Esperanto. Kaj ni povas aldoni tion, nia batalado estas tiel bone kondukita, ke rilate al ĝi, nenia enterigo fariĝas.

WELL INFORMED!

The following is an extract from the ' Bolton Chronicle ", Lancashire, England, of March 27th last:

" Floods in Montreal. Boats used for funerals."

" The New York correspondent of the " Petit Parisien " says that Montreal is in great danger of being completely flooded to-morrow. The river Saint Lawrence has already risen to within a few inches of the top of the quays, and the suburbs are flooded. Boats are being used for funerals, as this is the only way in which the cemetery can be reached."

One can scarcely wonder at the ideas of Canada which are held by Europeans when such misleading information is sent out by New York correspondents. These New York correspondents of the European press can put more lies in small compass than any other men, and easily take first place in their class.

It is needless to say that we have had no flood in Montreal, unless one so styles the invasion of Esperanto.

And we may add our campaign is so merrily carried on that there are no funerals connected with it.

PRI LA LANDNOMOJ

Mi preskaŭ samtempe legis du artikolojn de du bonaj Esperantistoj, kiuj prezentas konkludojn preskaŭ malajn.

En "La Holanda Pioniro" Sro Seleznjov diras: La landoj estas nomataj ordinare de ĉefa nacio, kiu loĝas en tiu aŭ alia lando. La radikvortoj Finlando, Holando (aŭ Hollando) devas signifi la nacianojn (france Finlandais, Hollandais).

En "La Lumo" Sro Bavay diras: La lando ekzistis antaŭ la loĝanto. Urboj ne detiras sian nomon de la nomo de siaj loĝantoj, sed kontraŭe. Hollando, Franco, Germano devas signifi la landojn (france: Holande, France, Allemagne) nomante la nacianojn: Holandanoj, Francanoj, Germananoj.

Ili ambaŭ celas do pli logikan kaj pli unuforman vortfaradon, sed proponas malsimilajn rimedojn.

Pri tio ĉi mi kuraĝas rediri kelkajn rimarkojn jam grandaparte prezentitajn de Sro de Beaufront en l'Espérantiste (Septembro 1898) sed eble iom forgesitajn.

Se ni devus krei ĉiupece lingvon tutmondan, kaj se oni pasigus laŭvice antaŭ ni ĉiujn popolojn kaj ĉiujn landojn (kiel laŭ la legendo Dio pasigis la bestojn antaŭ Adamo), por ke ni disdonu nomojn al ili, ni certe klopodus por nomi la naciojn laŭ unu, la landojn laŭ alia formo.

Sed tia ne estas la okazo. Nia celo ne estas krei lingvon ideale perfektan, sed aranĝi helpantan lingvon, kies grava eco estus tre granda facileco por ĉiuj nacioj; pro tio unu el la principoj de Esperanto estas la alpreno de ĉiuj elementoj tute aŭ grandaparte internaciaj.

Se ni konsideras atente la naciajn lingvojn, ni vidas, ke kelkafoje la loĝantoj estas nomataj laŭ la lando, kelkafoje la lando laŭ la loĝantoj.

Certe Iceland (lando de glacio), Holland (kava lando) Greenland (verda lando) estas nomoj de landoj. Ankaŭ Scotland, Finland, Zululand.

Ĉar la finiĝo 'land' estas ankaŭ vortparto esperanta, ni devas akcepti ĉiujn tiajn vortojn kaj lasi al ili la signifon de landoj, neniam aldonante al ili la finiĝon 'uj', kiu produktus la ridindan sencon "entenanta la landon de ...." kaj la vorton....landujano "membro de tio, kio entenas...."

Aliparte Ameriko, Kanado, Peruo, Alĝerio estis tiel nomitaj sendepende de la rasoj tie loĝantaj. Ili estas internacie komprenataj kiel nomoj de landoj. Ni devas ilin konservi.

Se ni nun konsideras la landojn nomatajn latine "Francia" "Germania" "Arabia", ni trovas, ke ili estis nomitaj laŭ la rasoj franca, germana, araba, kiuj venis kaj ekokupis tiujn landojn. La ideo de raso tie superas tiun de lando. Tial pensis la aŭtoro de Esperanto ke estas pli bone konservi al franco, germano, arabo, la signifon de nacianoj. Kaj por krei la landnomojn, li aldonis al ĉiu la finiĝon 'uj' signifantan: tio, kio portas, kio enhavas; "Francujo" k. t. p.

Oni kompreneble povas diri ankaŭ tre regule Franclando, Anglolando, Kanadlando, kiel diris Dro Zamenhof mem, sed estus maloportune forlasi tute la formon 'ujo' tre taŭgan kaj bonsonan, malpli pezan ol la aldono "lando" kaj konatan de ĉiuj Esperantistoj lernintaj laŭ la Ekzercaro. En ĉiu okazo mi ne trovas ian profiton en la uzado de Luksemburglando, Kanadlando, anstataŭ Luksemburgo, Kanado, malpli longaj kaj tiel bone kompreneblaj.

Ĉu estas vere bedaŭrinda la ekzisto de pli ol unu maniero por fari landnomojn? Mi ne kredas tion.

Estis dirite, ke oni povas diferencigi Rusojn de Rusujanoj (loĝantoj de Rusujo kvankam ne Rusoj), kia diferencigo ne estas ebla kun la nomoj faritaj per la aldono "land"; ĉar oni ne dirus ekzemple Finlandanujanoj. Certe ne, sed nenio malhelpas nin diri: La Finlandanoj, kaj La loĝantoj de Finlando.

Mi konfesas, ke pli agrable estus por spirito logika, havi ĉiujn landnomojn faritajn laŭ la sama maniero.

Sed, kiel mi jam diris, ne estas dezirinde ekhavi tro perfektan lingvon, kiu tial riskus tro diferenciĝi de la naciaj lingvoj, kaj ne tiel bone taŭgus por nia celo.

Konklude mi bedaŭrus la tutan forlason de la aldono 'uj', kaj mi multe preferas uzi kiel antaŭe la nomojn sekvantajn:

LANDOJ — **Finlando, Holando, Irlando, Islando, Skotlando. Alĝerio, Alsaco, Bolivio, Kanado, Peruo, Ŝilio, Tunizio, Afriko, Ameriko, Azio, Eŭropo, Aŭstralio, Anglujo, Aŭstrujo, Bolivio, Belgujo, Danujo, Francujo, Germanujo, Grekujo, Ĥinujo, Hispanujo, Hungarujo, Italujo, Moravujo, Norvegujo Persujo, Portugalujo, Rumanujo, Rusujo, Serbujo, Svedujo, Svisujo, Turkujo, k. t. p.**

NACIOJ — **Finlandanoj, Holandanoj, Irlandanoj, Islandanoj, Skotlandanoj, Alĝerianoj, Alsacanoj, Bolivianoj, Kanadanoj, Peruanoj, Ŝilianoj, Tunizianoj, Afrikanoj, Amerikanoj, Azianoj, Eŭropanoj, Aŭstralianoj, Angloj, Araboj, Aŭstroj, Bavaroj, Belgoj, Bohemoj, Bulgaroj, Danoj, Francoj, Germanoj, Grekoj, Hindoj, Ĥinoj, Hispanoj, Hungaroj, Italoj, Japanoj, Norvegoj, Persoj, Poloj, Portugaloj, Prusoj, Rusoj, Serboj, Svedoj, Svisoj, Turkoj, k. t. p.**

LANDONOMOJ

Pri la farado de landonomoj mi ne povas aprobi la opinion de sinjoro P. Bavay. Ĉar la sufikso "uj" ne sonas bone por kelkaj oreloj, jen kiel mi, laŭ mia ideo, volus disigi inter la lando kaj loĝanto: Svedlando—svedo: Finlando, finlandano; aŭ finno. Ruslando, ruso; Germanlando, germano; Anglolando (aŭ Englando), anglo; Bulgario, bulgaro; Turkio, turko; Greklando, greko; Peruo, peruano; Ameriko, amerikano; Islando, islandano, k.t.p.

HUGO KARLSTEN.

MEKEEL'S WEEKLY STAMP NEWS

A newspaper published every Saturday for the benefit of stamp collectors. No. 2304 Park Row Building, New York.

Subscription price, in United States, Mexico or Canada, 50 cents per year—payable in advance.—Single copy, 2 cts.

ESPERANTO

The Universal Language of the Twentieth Century.

By RICHARD H. GEOGHEGAN, from "Mekeel's Weekly Stamp News."

In our last article on this subject we set forth the true conception of the word "international" as applied to language. To-day we shall endeavor to show how some of the problems then mentioned were successfully solved.

As everyone who has attempted to study a foreign language knows but too well, a wonderful array of rules, exceptions to rules, irregularities, and orthographical vagaries confronts the learner at the very outset. Here is the point where science can appropriately come to the aid of nature. The international language brushes aside, once and for all, every "exception." Such a thing as an "irregular" verb, a "defective" noun, or an "idiom," is absolutely unknown to it.

In its alphabet, each letter has one sound, and one only, which it retains in every possible combination. Its grammar has been simplified to the utmost, but in the spirit of the existing modern languages; so that while there are absolutely no exceptions to any rule, yet on the other hand, the language has not been deprived of clearness, precision, and flexibility. The whole grammar is comprised in sixteen simple rules, which can be mastered in an hour.

Laws have been established for the formation of new words, and at the same time, the number of words necessary to be learnt has been reduced to less than one thousand. Many readers will immediately jump to the conclusion that the language must therefore be a species of chinook or pidgin-English, a mere lingua franca, by means of which one might perchance inquire the time of day or trade off a French 5 centimes green, 1881 issue, for some other philatelic treasure of equal rarity, but utterly inadequate to the expression of a theological argument or a description of the more esoteric errors in inverted periods on Hawaian "missionaries."

On the contrary, thanks to the possibility of forming from any stem an indefinite number of compounds, expressive of every conceivable shade of idea, the language far surpasses in copiousness the richest of the rich among modern tongues. This is accomplished neatly, simply, and logically by the introduction of some 30 formative affixes, whereby thes tudent is enabled to create new words for himself ad libitum, without any burden on the memory. A few examples will make clearer this important characteristic of the language.

The prefix "mal" denotes the direct contrary of any idea. If, for instance, we know the word for "good," bona, we can immediately form that for "evil," malbona; and hence the necessity of a special word for "evil" is obviated. In like manner: alta "high," malalta "low"; estimi "to esteem," malestimi "to despise"; and so on. Consequently, if one has learnt this single word "mal," he is relieved from the labor of memorizing a long string of new words for "hard"—premising that he knows "soft"—, "cold," "dirty," "distant," "old," "darkness," "shallow," "hate," and the like.

The suffix "in," marks the feminine gender, and so, if we know the word "brother," frato, we can at once form "sister," fratino. Thus also, patro "father," patrino "mother." By this device, special names for "bride," "grandmother," "girl," "hen," "cow," etc., etc., are eliminated.

The suffix "il" indicates an instrument for a given purpose; e. g. tranĉi "to cut," tranĉilo "a cutting instrument," "a knife." Words for "comb," "ax," "bell," etc., etc., are by this suffix rendered superfluous.

In the same ingenious manner are employed the other formatives, and the student is saved an infinitude of labor in acquiring his vocabulary. Moreover, since it is laid down as a general rule that every word already international undergoes no change in the language, except such as may be necessary to bring it into conformity with the international orthography and grammatical rules, new terms for innumerable common words, such as "locomotive," "nerve," "temperature," "dynamo," "center," are done away with.

By the help of these rules and others that will be explained later, the language is rendered so exceedingly simple that the whole labor in learning it consists in committing to memory some 900 or 1000 words, in which number are included all the grammatical endings and formative affixes. With the assistance of grammatical rules, anyone of average intellectual capacity may form for himself all the words, expressions and idioms in ordinary use. Even these 1000 words, as was shown in the first of our articles, are so chosen that the mastery of them offers no difficulty to a fairly well educated person.

LA VOKALA MUZIKO

de la Esperantistoj, kolekto de romancoj kun tekstoj en la lingvo internacia.

No 1 B. Fjodorov "Buliĝas kiel blanka bed'", kosto: 75 centimoj.

No 2 F. Menu de Menil "Hispana Romanco", kosto: 30 centimoj.

No 3 B. Fjodorov "La Nimfo", kosto: 1.50 centimoj.

Oni sin turnu "LA LUMO".

TOURING-CLUB DE FRANCE

Avizo Grava

Ni plezure sciigas al la legantaro, ke la eminenta Prezidanto de "Touring-Club de France", So. Abel Ballif, tute freŝe decidis fondi, en la oficejoj de tiu potenca asociacio, la "Servadon por Fremduloj", speciale komisiitan eletendi la fremdan partoprenon en tiu institucio tiel rimarkinde utila.

Sed precize tiu ĉi "Servado por Fremduloj" estas komisiita al unu el niaj koiegoj, membro de l'Grupo Esperantista Pariza, kiu tre volonte liveros sin al la dispono de l'ĉiulandaj Esperantistoj por doni al ili la informojn, pri kiuj ili volos lin peti koncerne la "Touring-Club de France".

Tiu ĉi novaĵo estos sendube tre favore akceptita de niaj amikoj, tiom pli ke neniu nescias la potencan apogon moralan kaj materian, kiun tiu ĉi asociacio donas al la propagando de Esperanto kun sindonado superanta ĉiun laŭdon.

Por ĉiuj informoj sin turni al: "Touring-Club de France", Service de l'Etranger", 10, place de la Bourse, Paris, (2e).

KRISTNASKA FLORO

Estas la vintro, la maldolĉa vintro! kaŭzo de senigoj por la malriĉulo, de ploroj por la soligInto, de meritoj por la donema riĉulo.

Estas antaŭtago Kristnaska. La nokto estas malluma. Ekstere la vento rage blovas; la neĝo, en dikaj flokoj, turnigas en la glacia aero!

Dum tiu malĝojigo de l'naturo, noktalampo lumetas la ĉambron de domo iom malproksima de l'vilaĝo, aldonante al ĉio nedifineblan ŝajnon de malgajeco. La morto, malĝoja vizitanto, atendas mortanton. La sola infano de la vidvino mortiĝas. Kio estas ! malforta floro, apenaŭ ekkreskinta, jam dispremata sub la piedoj!!

Subite, eliĝante sendube el bela sonĝo, la infano vokas sian patrinon:

"Patrineto! ĉu vi aŭdas la belan muzikon? ĉu vi vidas la belan infanon kiu etendas al mi siajn brakojn?...."

Dume io stranga estas en la okuloj de l'mortanto.

La malfeliĉa patrino, kies varmegaj larmoj surfluas sur siajn vangojn, respondas inter du eksploregoj entenitaj:

"Dormu, kara mia, dormu! ĝi estas la vento kiu ĝemas tra la branĉoj de l'betuloj."

Sed la infano, kies la rigardo estas senmova kaj brila, ŝajnas aŭskulti atente. Estas ĝia anĝelo kiu diras al ĝi: "Mia tre amata frato, venu kun mi! Ho venu! Mi vin alkondukos al la ĉielo, la ĉiela patrujo! forflugu ni tiun malbenitan teron, kie la malbono tiel regas. Tiu malpia mondo elpelus Jesuon el via koro."

"Patrineto! tiu bela infano diras al mi ke la malpiuloj volas elpeli la bonan Jesuon el mia koro! "

Kaj la patrino, la okuloj ruĝigitaj per larmoj, respondas:

"Nenion timu, kara mia infano, mi vin protektas, la malpiuloj ne kuraĝos vin alproksimiĝi."

La anĝelo reparolas dirante:

"Mia bone amata frato! forflugu ni for de tiu mondo erara, de ĝiaj malveraj plezuroj, de ĝiaj bruaj festoj kaj iliaj malsaniĝaj ĝuoj, de ĝiaj riĉaĵoj kaj iliaj kulpaj deziroj. Venu! ĉar iam eble bedaŭroj ekstremaj mallumigos vian tiel belan frunton, ploroj malbriligos vian tiel puran rigardon. Venu! juna amiko mia, sur tiu ĉi tero ĉio nur estas malĝoja, trompa, dolora ! "

"Patrineto, la anĝelo diras al mi ke la ĉagreno malglatigos iam mian frunton per profundaj sulkoj, ke miaj okuloj disverŝos larmojn. Patrineto! mi volas sekvi la belan infanon, kiu prezentas al mi la manon por min konduki en pli bonan mondon."

Kaj la malfeliĉa patrino, paliĝinta kaj tremanta, ne scias aŭ plibone ne povas respondi al sia infano agonia.

Kaj la anĝelo daŭrigas paroli:

"Venu! tre amata frato mia, venu en mian ĉielon, ĝi estas tiel bela! En mia sankta patrujo vi ĝuos feliĉon puran. Vi vidos la Serafojn kaj la Kerubojn kiu sin alŝovos al vi por ĉirkaŭi vian frunton per ornamo eterne glora. Vi vidos Jesuon kun sia beleco ĉiam nova; vi kuniĝos kun la nekalkulebla nombro de l'Virgulinoj, kiuj formas Lian reĝan sekvantaron. Vi vidos la Purulinon kiu estas tiel dolĉa, tiel bona, precipe por la malgrandaj infanoj. Animo de mia bone amata frato, vi ne apartenas plu al la tero, venu, sekvu min en la sanktan patrujon ! "

Senpova pro laciĝo, ploregoj kaj doloroj, la patrino sin klinas por aŭskulti kion diras al ŝi sia infano, kaj por la lasta fojo, ŝi ĝin aŭdas bruetanta:

"Patrineto, la anĝelo kun oraj flugiloj min prenas per la mano, mi... vin... lasas; kison.... ankoraŭ.... Adiaŭ!.... La ĉielo!.... La ĉielo!...."

Malfeliĉa patrino ! via filo ne estas plu!... La tera anĝelo forŝovis sin en ĉielon. Ĝi supreniris la lokon de l'eterna feliĉeco. Patrino, ne ploru, vi malsekigus ĝiajn blankajn flugilojn, sed iru trekliniĝi vin apud krucon. Tie la dia Krucumito diros al vi: "Vi, kiu ploras, venu al mi, mi estos via konsolanto kaj mi vin iam redonos vian infanon."

Kaj vi, kiu estas nune ĉiela anĝelo, revenu per bela sonĝo por trankviligi la dolorojn de via patrino, venu karesi ŝian frunton malĝojigitan, venu certigi ŝian animon ĉagrenatan pri la belegaĵoj eteraj de l'ĉielo.

(Tradukis:) A. P. Beauchemin.

The "EMPIRE"

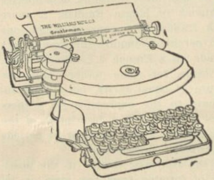

Suelement $60.00 300 francs

Alignement absolu et permanent

ECRITURE VISIBLE

du commencement a la fin . . .

Nur $60, Fr. 300. — Enliniigo absoluta kaj daŭra, Videbla skribaĵo, de la komenco ĝis la fino.

The Williams Mfg. Company, Ltd.,

61 FRANCOIS-XAVIER ST., MONTREAL.

The Underwood Typewriter

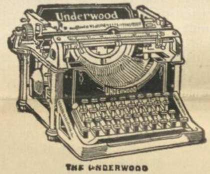
THE UNDERWOOD

Visible writing / Elastic Touch / Great speed / Tabulating rapid and easy / Manifolding simplified.

SUPERIOR ON ALL POINTS

La Underwood skribmaŝino
Videbla skribaĵo
Granda rapideco Elasta tuŝo
Rapida kaj facila tabeligo
Multigado simpligita
Supera pri ĉiuj punktoj

The UNDERWOOD WAGNER TYPEWRITER Co'y

218-220 Broadway, New York.

ATAKO

De l' "Album [illegible]

On demandait à Fra[illegible] "A quoi servent les ballons?" "A quoi", répondit-il, "sert l'enfant qui vient de naître?"

Si, il y a dix-sept ans, on eût demandé aux premiers espérantistes à quoi sert l'Esperanto, ces messieurs eussent pû donner la même réponse; mais aujourd'hui, les choses ont bien changé, et il est bien plus rationel de se demander à qui l'Esperanto n'est-il pas utile?

En effet, êtes-vous commerçant? Grâce à l'Esperanto, le marché universel vous est ouvert, vous pouvez adresser des circulaires aux importateurs et exportateurs de tous les pays, et vous êtes sûr d'être compris; car, cette clef commerciale est ainsi agencée que l'on peut se faire comprendre immédiatement, par écrit, même par une personne ne sachant pas cette langue. Il suffit pour cela d'inclure dans sa lettre un minuscule vocabulaire.

La maison Deering, compagnie américaine fabricante d'instruments aratoires, ayant mis dans "La Lumo" une annonce se terminant par ces mots: "Oni korespondas Esperante", reçut, il y a trois mois, une commande de $3,600 du gouvernement de Zemska, Russie. Cette maison américaine, avec l'Esperanto, va bientôt s'installer définitivement en Russie; elle vient de supplanter une rivale en Autriche, toujours grâce à l'Esperanto, et, pendant ce temps, nous... nous regardons faire..., ou pour mieux dire, nous apprenons l'anglais, afin d'augmenter la puissance impérialiste.

Etes-vous littérateur, chroniqueur, journaliste? En apprenant l'Esperanto, vous obtenez des correspondants, journalistes ou autres, dans tous les pays; ces correspondants vous donnent des renseignements particuliers, des historiettes, des descriptions de moeurs, de coutumes, vous savez précisément quels sont les faits les plus importants, quels sont les mouvements politiques les plus sérieux, quelles sont les opinions, les croyances actuelles et les tendances de toutes les populations.

Etes-vous collectionneur de timbres, de cartes postales, de photographies, de cylindres phonographiques, de pièces de monnaie ou d'objets de nature quelconque? Certes, aucun autre moyen de communication vous offre un champ aussi vaste.

Désirez-vous voyager? Du moment où le voyageur quitte son village, il entre en terrain ennemi, — car le voyageur est bien celui que l'on exploite partout. Avec l'Esperanto, vous n'êtes jamais en pays étranger, l'Esperantiste sait où il va, qui le recevra à l'arrivée du train ou du paquebot, c'est un frère, avec lequel il est déjà en correspondance, et qui l'attend pour lui souhaiter la bienvenue et le piloter.

Aimez-vous la belle littérature, aimez-vous la concision, les nuances dans l'expression de la pensée, appréciez-vous la richesse littéraire, la délicatesse du style, la souplesse de la phrase? Sous ce rapport, la langue internationale est tellement supérieure aux langues locales, qu'ici toute comparaison est impossible.

Désirez-vous lire des auteurs étrangers? Chacun sait qu'une traduction n'est toujours qu'un pâle reflet de l'oeuvre d'un maître; l'Esperanto, lui, est ainsi constitué que la traduction conserve plus le génie de l'oeuvre originaire qu'une traduction au moyen de n'importe quelle langue de tradition.

Qu'il me soit permis de citer ici les paroles du Frère Prosper, de Bordeaux : "Personnellement, j'ai composé un texte "philosophique où j'ai accumulé à dessein les difficultés: nuances de pensées "très délicates, expressions techniques, "tournures variées et complexes. Je fis "traduire ce texte d'abord en allemand, "par un professeur de langues, et ensuite de l'allemand en français par un "second professeur. Il est hors de doute que les deux professeurs sont très "habiles; néanmoins, la traduction fut "mauvaise : le texte passé par l'allemand me revint défiguré. Je fis la même expérience sur l'anglais; la traduction fut médiocre. Je fis enfin traduire "toujours ce même texte en Esperanto, "et ensuite de l'Esperanto de nouveau en "français. Le traducteur de l'Esperanto "en français fut un habitant d'Odessa, "qui n'écrit pas le français, mais le lit "seulement dans les revues scientifiques. "Malgré cette circonstance très défavorable, la traduction donnée par l'Esperanto fut EXCELLENTE et de BEAUCOUP la MEILLEURE des trois."

Etes-vous poète ou musicien? Nulle langue au monde, si ce n'est peut-être la langue morte ionienne, ne se prête aussi bien à la musique ou à la poésie que l'Esperanto; je n'excepte pas même la langue italienne.

Avez-vous de la difficulté à vous instruire et désirez-vous augmenter vos connaissances scientifiques, sans beaucoup de trouble? La langue intermédiaire étant un système scientifique, est incomparablement plus facile que les idiomes naturels ou de hasard. On entend souvent dire que l'étude de l'anglais est facile; eh bien, il faut un travail plus pénible, une dépense de forces intellectuelles plus considérable, un effort plus long et plus soutenu pour apprendre seulement l'épellation et la formation du pluriel des noms en anglais, que pour apprendre toute la théorie de la langue auxiliaire; et, une fois cette théorie apprise, chaque vocable ou racine de mot que vous vous assimilez, vous donne autant de connaissances linguistiques que si vous appreniez deux cents mots dans n'importe quel idiome.

Etes-vous un pauvre ouvrier désirant vous instruire? Vous savez fort bien que vous mourrez à la peine avant de savoir parler et écrire correctement une langue dire naturelle quelconque, surtout vous, prolétaire, qui travaillez péniblement et qui n'avez que quelques heures à dévouer à l'étude. Toute personne d'instruction moyenne qui sacrifiera, pendant quelques mois, ses heures de loisir à l'Esperanto, deviendra plus instruite que la plupart de ses compatriotes; car, alors, cette personne connaîtra parfaitement bien une langue, et combien de gens réputés instruits, peuvent en dire autant?

Faites-vous partie de l'humanité? Tout ce qui intéresse l'humanité vous intéresse. Rappelez-vous que la génération actuelle n'est qu'une dent dans l'engrenage de la succession des générations; rappelez-vous que vous profitez de tous les efforts de vos devanciers vers le progrès de la civilisation ; rappelez-vous que vous bénéficiez de toutes les inventions, de toutes les améliorations produites par vos prédécesseurs; rappelez-vous qu'en récoltant, ainsi les fruits des arbres que d'autres ont plantés, vous avez contracté une dette; que cette dette, vous ne pouvez l'acquitter qu'en contribuant au bien-être de l'humanité. Certes, l'adoption d'une langue permettant aux humains de se comprendre les uns les autres ne pourrait que bénéficier à la race blanche tout entière, et si vous faites partie de la race blanche, vous-même et vos enfants, en profiterez comme les autres.

ORIGINE DE L'ESPERANTO

Un jour, dans un banquet, je crois, quelqu'un dit, en présence de Christophe Colomb : "Mais, découvrir l'Amérique, "c'est bien simple: on cingle vers l'ouest, "bientôt on se butte sur la terre, et voilà!

"Cependant", dit le Gênois, "on "qualifiait mon entreprise de téméraire, c'était une utopie ; c'était impossible, d'autres navigateurs "s'étaient ainsi aventurés sur les mers

(Suite page 58)

PATRINA DEZIRO

CI ESTOS ESPERANTISTO

PATRINA DEZIRO

Ci Estos Esperantisto.

Fileto mia, kies la vivo nur estas blovеto de miaj tremetantaj lipoj, sub la kisoj de cia amata patro; infaneto kara, kiun mi nutris el mia brusta lakto; karega estaĵeto, peco da mi mem, kiun mi forte premas sur mia koro; aŭskultu.

Aŭskultu kion petas de ci mia amanta rigardo penetrante vian duonanimon tra viaj demandemaj okuletoj.

Aŭskultu kion al ci enblovas en vian nefermatan buŝeton, mia patrina karesema elspiro.

Aŭskultu kion signifas mia longa kiso sur via mola, dolĉa vango.

Aŭskultu kian krion mia koro alĵetas al ci.

Aŭskultu kaj memoru miajn paralojn:

Ci kreskos, ci pligrandiĝos, kaj tiam ci aŭdos, dum via vivado, multe da paroloj, kaj konsiloj, saĝaj aŭ ne.

Oni diros al ci ke vi devas ellerni ĉion kaj fariĝi scienculon oni diros cin ke ci devas batali pro la patrolando, ke ci ne devus forlasi la gepatran religion, kaj precipe ke ci devas riĉiĝi.

Kredu min, ĉiujn ĉi konsilojn oni al ci donos nek por cia feliĉo, nek por cia bono, sed nur por pligrandigi sian propran potencon, sian propran riĉecon.

Estas nur unu komando, nur unu regulo, nur unu preĝo, nur unu ĉiama, ĉiea sento, tiu estas: AMO:

Amo cin kreis, cin amo ankaŭ konservas.

Sen amo, scienco estas senvalora formulo, patriotismo, nur malestiminda egoismo, religio nur hipokrita eksteraĵo, riĉeco nur malbenita malpuraĵo.

Kun amo, la scienco lumigas cian spiriton, la patriotismo iĝas nobla altruismo, laŭdinda sindono, religio fariĝas tutmonda frateco.

Estas nun sur la tero ama lingvo ; lingvo kiu celas la kunligo de ĉiuj homoj sub la sola standardo de l'amo, aŭ de la universala frateco, lingvo Esperanto kreita pri, per, pro, por AMO, lernu ĝin, parolu, skribu ĝin, mi humile petas de ci, O mia karulo.

Respondu, kial viaj lipoj mutas, diru al mi, promesu ke CI ESTOS ESPERANTISTO.

Suite de page 55

" et ils n'avaient rencontré que le sort " destiné à des utopistes semblables. " Mais, voici un oeuf, qui peut le faire " tenir sur le petit bout? "

Quelques-uns essayèrent, mais en vain. Un monsieur à science infuse — la race n'en est pas encore éteinte — déclara la chose SCIENTIFIQUEMENT IMPOSSIBLE, l'oeuf représentant un cône renversé à l'état d'équilibre instable, tant que le centre de gravité de ce corps ne serait pas déplacé, il devait fatalement changer de position.

" Ceci peut vous paraître impossible, " monsieur de la science négative ", dit " Colomb, " mais vous vous trompez, voyez plutôt ", et le celèbre navigateur, brisant l'oeuf quelque peu, l'aplatit légèrement et le déposa dans la position voulue.

" Ah! c'est bien simple, alors ", dit le contradicteur.

L'histoire se répète.

Lorsque le docteur L. Zamenhof, de Varsovie, soumit qu'il serait judicieux d'adopter une langue internationale, cette suggestion reçut l'approbation générale: — il est assez difficile de concevoir qu'il pût en être autrement.

Mais, tout en étant d'accord sur l'à-propos d'avoir une langue internationale, on était également d'accord pour ne pas s'accorder sur le choix de cette langue. Le chauvinisme, le jingoisme veillaient, et chacun s'efforçait de faire adopter son propre idiome, espérant dominer les autres par ce moyen — on devait bien s'imaginer pourtant que ce que l'on refusait à autrui, les autres ne nous l'accorderaient pas.

" Je propose ", dit le docteur, " l'adop- " tion d'une langue neutre, pour servir " de ralliement entre les individus de ra- " ce blanche; cette langue devant être " apprise " subsidiairement ", en outre, " en sus, comme langue additionnelle ou " supplémentaire à la langue maternelle " de chacun. Ce véhicule de la pensée " humaine n'étant l'apanage d'aucun peu- " ple en particulier, ne pourrait porter " ombrage aux autres et deviendrait la " langue seconde auprès de tous." — L'idée, naturellement, fut trouvée excellente.

Seulement, dirent quelques personnes, si on n'adopte pas une langue nationale,

il faudra découvrir une langue artificielle, et alors les ignorants — c'est-à-dire les personnes douées de la science infuse — clamèrent à qui mieux mieux qu'il était impossible de créer, de fabriquer une langue artificielle: l'expérience a été tentée à maintes reprises et jamais on n'a pu réussir. Donc, on ne réussira jamais.

"Qui", demanda le docteur, "veut "bien deviner, composer, créer, faire, fa- "briquer, inventer, peu importe l'expres- "sion, une langue qui ne soit ni nationa- "le, ni artificielle?"

Personne ne put répondre. Naturellement, c'était impossible, disait-on.

"La preuve que c'est possible", dit "alors le docteur, "la voici: Je vous pré- "sente l'Esperanto. Voici comment je "procède. Je ne crée absolument rien. "Je parle très bien les 16 langues les "plus connues de l'Europe, je connais les "mérites et les défauts de celles-ci, je "leur emprunte ce qu'elles ont de beau, "de bien, de bon, de perfectionné, et je "leur laisse à toutes, ce qu'elles ont de "vicieux, de pauvre, de ridicule, de dif- "ficile et de travers. Voilà."

"Ah! c'est bien simple, alors", dirent les contradicteurs.

Eh! oui, c'est bien simple, aussi simple que l'oeuf de Christophe Colomb.

Aussi, le résultat de ce procédé si "simple" est que l'Esperanto est bien moins artificiel que les langues nationales; car les sons qui composent la langue internationale sont uniquement des sons naturels — c'est-à-dire ceux communs à tous les blancs; l'ortographe et l'épellation sont absolument naturelles, puisque l'écriture est phonétique; tellement, que quiconque sait ses lettres, écrit sans faire de fautes, à moins que le bon sens naturel n'ait été vicié préalablement par l'étude d'une autre langue.

D'ailleurs, comment un tout peut-il être artificiel, quand chacun de ses éléments constitutifs est non-artificiel?

LA PROPAGANDE DE L'ESPERANTO.

En 1898, le gouvernement des Etats-Unis avait nommé une Commission chargée de faire rapport sur cette question du choix d'une langue internationale. Cette Commission recommanda l'Esperanto. Voir "Proceedings of the Philosophical Society," vol. xxv, p. 3.

En apprenant cette nouvelle, l'auteur de l'Esperanto était dans la jubilation: le pauvre homme ne connaissait guère nos moeurs politiques et ignorait que, en Amérique, les Commissions sont créées et mises au monde pour faire un rapport élaboré, clair, précis, bien étiqueté, bien ficelé sur beau papier de luxe, afin d'être bien doucement, bien discrètement mis.... dans les oubliettes, pendant que messieurs les Commissaires retirent leurs honoraires.

Quelques amis de l'auteur, constatant que les choses ne progressaient guère, lui demandèrent ce qu'il ferait au cas où le gouvernement américain ne donnerait pas suite au rapport de la Commission.

"Je ne sais", dit le docteur, "mais ce "n'est pas présumable, au contraire, la "chose va être soumise au corps diplo- "matique, et les gouvernements s'enten- "dront certainement sur une question "aussi importante."

— Gouvernements, — gouvernements, — si vous attendez après les gouvernements, vous attendrez longtemps. Les gouvernements et les gouvernants n'ont aucun intérêt à l'adoption d'une langue internationale, et ils nous en ont donné la preuve en insistant pour imposer leur idiome respectif; loin de souhaiter une langue internationale, les gouvernants sont plutôt portés à combattre cette proposition; car ce projet n'est pas de nature à raffermir les potentats, dans les pays monarchiques, et n'amènera pas de majorités aux candidats dans les pays républicains.

Ce sont les gouvernés, les individus mêmes qui sont les victimes de la diversité des langues; ce sont eux surtout qui souffrent de ces inconvénients et qui en subissent toutes les conséquences; c'est donc à eux que nous devons nous adresser, puis, lorsque le travail individuel nous aura fait réussir, alors, sous la pression populaire, les gouvernements seront forcés d'agir.

— Faites comme vous l'entendez", fut la réponse du docteur. "Quant à moi, "vous le savez, je suis pauvre, sans in- "fluence, et ne puis que vous donner "mon appui moral."

Et, dans ces circonstances, les espérantistes de la première heure se mirent à l'oeuvre. D'abord on se réunit dans une maison privée, puis on forma un premier cercle; pour s'habituer à écrire la langue, on composa quelques ouvrages ; bientôt d'autres cercles se formèrent en Russie, de là l'Esperanto pénétra en Suède, de la Suède à l'Allemagne, de l'Allemagne à la France, et, au bout de quelques années, par la seule force de son mérite, — car il est notoire que les espérantistes sont pauvres, sans influence — l'Esperanto a conquis le monde.

Aujourd'hui, à ma connaissance personnelle, il y a des écoles gratuites pour l'enseignement de l'Esperanto, à Paris, Besançon, Dijon, Grenoble, Havre, Lille, Lyon, Nimes, Montpellier, Nice, Reims, Varsovie, Smolensk, Vladivostock, Archangèle, Stockholme, Londres, Keighley, Vienne, Prague, Brno, Philipopole, Anvers, Bruxelles, Turin, Madrid, Lima, Chicago, San Francisco, Montréal, et combien d'autres endroits dont j'oublie les noms.

La langue internationale possède de nombreux organes dévoués à sa propagande, citons : "La Biblioteko", "La Lingvo Internacia", "l'Esperantiste", "La Lumo", "Le Rondiranto", "l'Esperanto", "Le Holanda Pioniro", "Le Belga Sonorilo", "l'Esperantista", "La Revuo Internacia", "la Germana Esperantista", "la Bohema Esperantista". En outre de ces organes officiels, il existe des centaines de revues publiant constamment des colonnes en langue internationale. Je cite encore de mémoire : "Concordia", le "Petit Bleu", "l'I. C. C. P.", "Svet", "Tidling", "Review of Reviews", "Le Bien Public", "El Dependiente", "Revista de Sciencas", et je ne saurais dire combien de journaux de sténographie, et d'organes de philatélistes.

Pour terminer cette oeuvre essentiellement humanitaire, il suffit d'augmenter la force déjà acquise, et à cette fin, nous, les espérantistes, faisons appel à tous les hommes de bonne volonté, et, comme vous avez pû le voir, monsieur le rédacteur, nous ne prêchons pas toujours dans le désert.

Ricevu, la esprimon de mia danko.
Tute Via,
A. SAINT-MARTIN.

L'ESPERANTO

Montréal, 7 mars 1903.

A M. le Directeur,
de "La Presse".

Veuillez publier cette lettre adressée à M. A. Saint-Martin:

Montréal, 2 mars 1903.

Mon cher St-Martin,

J'ai parcouru bien à la hâte le manuel espérantiste que vous m'avez passé.

J'ai constaté en effet que cette langue peut s'apprendre en quelques heures.

J'ai étudié environ trois heures et je suis en état de lire passablement.

Votre tout dévoué,
PHILIPPE DEMERS.

ANONCO

Dimitr C. Kulev, komercisto en Burgas, Bulgaria, deziras korespondadi kun fremdaj geesperantistoj, havantaj de 10 ĝis 25 jarojn, per ilustritaj poŝtkartoj; respondas al ĉiuj demandoj tuj. Adreso estas: Al Sro. Dimitr. C. Kulev,
Bourgas-Aitos,
Bulgarlando.

EĈ LA BRAVULOJ TIMAS

Rakonto ĉe l'antaŭa ferdekrando

Bela vetero, kvieta maro. Puŝata de freŝa okcidenta venteto, la krozŝipo "Amiral", vojirante Ternovon, antaŭeniras rapide. Sidante ĉe l'ekstrema pinto de l'antaŭa supra ferdekrando, tri maristoj fumas interparolante, kaj interparolas fumante. Estas Klodiuso Lamigran'o, provenculo malgranda, malgrasa, diktrunka, bronzokolora, Johano Madoik'o, britanulo, bona koloso, kaj Korenteno Kohervan'o, novulo.

Ba! ekkrias la novulo, bravulo kiel vi Lamigran'o, malnova maristo kiel vi Madoik'o, vi konfesas ke vi timis? Tio ne devis esti pro ordinaraj aferoj. Jen historioj, kiujn mi ŝatus aŭdi rakontatajn de vi, en tago kiel la hodiaŭa, kiam oni havas nenion fari, krom pasigi la tempon.

"Se tio amuzos cin, maristeto, ekdiris Lamigran'o, mi bonvole komencos, kondiĉe ke Madoik'o rakontos siavice. Sed, ne esperu aŭdi unu el tiaj misteraj, fantaziaj historioj pri revenantoj, kiajn oni rakontas al la infanoj. Ne. Se mi tremis iam en mia vivo, tio estis antaŭ vera, tre reala dangero. Nur, jen: ĝi alvenis subite, nedirinte atentu! Vidas ci, junuleto, vane oni estas fierdecida, kuraĝega, tion elmontrinte sur multaj batalaj kampoj, kie oni kvietege staris meze de la klugoj kaj klugegoj: mi certigas, kaj tre ruza kiu kontraŭdiros, ke la surprizo, la subiteco, la malkonateco povas fari la plej bravan timema. Cetere, aŭskultu mian historion; ci min diros poste, se anstataŭ mi, iu alia ne estus sentinta, same kiel mi, teruran tremfroston.

"La scenejo estas en Tonkino. De ses monatoj, la "Triomphante" (triumfanta), sur kiu mi dejoris, estis ankre en la golfeto de Alongo, proksime de l'enfluejo de la rivero "Rouge" (ruĝa). Tiun tempon, la loko ne estis senriska. Sur la bordoj de la rivero estis sufiĉege da "Nigraflaguloj". Tial, por eviti senutilajn batalojn, la tuta ŝipanaro estis ordonita resti sur la ŝipo.

"Nokton, jen la maŝino por distili la marakvon malordiĝis. Tuj dek maristoj, mi inter ili, estis ordonitaj iri sur la teron por ĉerpi akvan provizon. Tuj kiam ektagiĝis, oni amasiĝis nin en la vaporŝipeton, kun kvanto da bareloj, kiujn ni estis plenigontaj ĉe l'rivero. Nia laboro finita, restis al ni kelkaj horoj da libereco. Ni ekiris promeni. "Precipe, estis rekomendinta al ni la maroficiro, ne disiĝu, marŝu kubuto ĉe kubuto!" Jen kvar kolegoj kaj mi ekvojiris brako ĉe brako. Sed mi deziregis esti sola kaj marŝi en libereco.

Ĉe l'unua turniĝo de l'vojo, mi subite lasis la amikojn. "Al la revido kunuloj!" Kaj mi baldaŭ troviĝis tute sola, meze de kamparo, en vastega rizejo, limigita malproksime, post interspaco da ĉirkaŭ tri mejloj, de maso da ŝtonegoj brunaj, ĉirkaŭitaj de altaj dornaj arbetajoj.

"La suno ne estis ankoraŭ tre varma. Varmeta venteto ondigadis la kampojn. Mi enspiregis l'aeron, feliĉa paŝadi sur la firmaĵo. Malfeliĉe, en Tonkino, tiu firmaĵo surhavas multe da bubaloj. Ĉie, kie estas marĉoj, oni estas certa renkonti anaron da tiuj bestoj, tiel profunde enherbaro. Nu! Ĉio bone. Tiun fojon, nenio min okaziĝos.

"Subite, tiam ke mi juĝis min sava, juna bubalo blekante eliris el la ŝlimejo kaj antaŭensaltis al mi.

"Ne perdinte la saĝon, senembarase, mi rigide fiksis min sur miaj kruroj fleksitaj, kaj pretiĝis min por eviti la frapon.

"Mi devas konfesi ke, estante nur infano, mi dresis, en mia lando, la maldelikatajn bovovirojn de "Camargue" (Kamarg'o). Ekkapti la bestojn al la kornoj, ilin ĵeti teren per ekskuo, estas ludo, kiun oni nomas en Provenco "la ferrade". Estante deksesjara, mi estis tiel ekzerca je tio, ke multafoje, senintermanke, mi gajnis la unuan premion. Tion mi diras

KION MI VIDAS? LA TUTAN BESTARON POST MI.

ŝlimiĝintaj, laŭ ilia kutimo, ke apenaŭ oni distingas iliajn dikajn okulojn kaj fumiĝantaj naztruojn.

"Tion mi ne sciis. Kia estis mia surprizo, pasante antaŭ marĉoj, ekvidi centon da bubaloj, kies nur la kapoj superas! En la malproksimo, oni estus dirinta: jen kampo da kornoj."

"Atentu! mi diris al mi, tiuj kvarpiedloj havas la reputacion ne esti oportunaj. La demando estas ne ilin elvoki."

"Senbrue, paŝete, mi do laŭiris la marĉojn. Ĉe mia ekpaso, la patriarkoj de l'bestaro ne movetiĝis. Ili ŝajnis ne vidi min. Cetere, mi pozitive rampis en la por klarigi al vi, kial mi ne ekscitiĝis supermezure, pro la kolero de l'bubalido. "Lamigran'o, amiko mia, ekpensis mi, ree vi tuj ekzercos vian manon." Kaj mi atendis kuraĝe.

"La bubalo alvenis al mi, furioza, plastrigita de ŝlimo. Mi ekmoviĝis, kaj eksaltis. Unu! du! Kaj teren la besto dorse ruliĝis.

"Mi ne atendis, kredeble, ĝis kiam ĝi releviĝos.

"Tuj post tiu faro, mi ekkuregis, mi deiris ne postulante mian restajon. Apenaŭ mi estis trairinta ducent metrojn, kiam mi aŭdis malantaŭe inferan bruon,

surdan, mallaŭtan galopon. Ne haltante, mi rigardis malantaŭen. Kion mi vidas? La tutan bestaron post mi, kvarcent pezajn piedegojn galopantajn al mi! Tiun fojon, mi ne kontraŭstaris arogante. Mi duobligis mian rapidiron. Mi ne nur kuris, mi flugis. L'aero siblis ĉe miaj oreloj. Ve! Nur restis al mi unu rimedo por mia saviĝo: atingi tiujn ŝtonegojn kaj densajn arbetaĵojn, kiujn mi estis ekvidinta malproksime, kiam mi komencis mian promenon. Ili jam ne estis tre malproksimaj. Se mi sukcesus ilin atingi, mi estus sava. Sed ĉu mi estos sufiĉe forta por tio? Jam mia spirado malfaciliĝis, mi sentis min malfortiĝanta. Momenton, eĉ ŝajnis al mi ke la monstroj malpliigas la interspacon. Decida vendi karege mian haŭton, ĉiam kurante, mi eltiris mian pafileton el mia zono. Mi pretigis ĝin per febra mano. Poste, ĉiam kurante, mi turnis la kapon kaj rigardis malantaŭen. Ha! kia vidaĵo, infanoj miaj, Figuru al vi mason brue defalantan, vivan lavangon malsuprenirantan post mi! La bubaloj tiel raĝe min persekutadis ke ili puŝas unuj la aliajn; la flankaj surĵetas sin sur la mason por enlokiĝi; aliaj elstariĝas kaj antaŭeniras stare, preskaŭ portataj de siaj najbaroj. Ŝajnis esti unu grandega besto monstra, fantazia, kian oni vidas en teruraj sonĝoj, senforma maso da fumiĝanta viando tute kovrita de kornoj!

“Sed juĝu kia estis mia mirego. Kiom mi alproksimiĝis la ŝtonegojn, tiom la bubaloj ŝajnis malakceli sian kuron. Ili estis kvazaŭ timigitaj. Subite la anaro haltis tute. Dum momento, kvazaŭ ŝanceliĝaj, la bubaloj restis tie, enspirantaj l'aeron plennaze. Poste, ili disiĝis, el ili la pli multo reen iranta. “Estu laŭdata Dio, pensis mi”; mi estis sava. Nun, jen fine la ŝtonegoj. Ilin konturiĝis vojeto mallarĝa, suprenira, torda, superplektita de dornaj arbetaĵoj. Ĝin mi eniĝis facilmove, mian pason ebligante, kiel eble plej bone, tra la dornarbetaĵoj kunplektitaj. Suprenrampante, diskaptante, mi alvenis al speco de groto, formita de du grandegaj teraj blokoj. Ili kuniĝis supre, kaj malproksimiĝis grade ĝis la malsupro, tiamaniere ke ĉe la fundamento estas interspaco malplena, tiel nigra kiel forna faŭko. “Bona afero! pensis mi, jen estas groto en kiu devas esti malvarmete. Mi do tuj povos senĝene ripozi”. Mi alpaŝis al la enirejo de l'groto. Mi estis ĉe l'sojlo, mi ĵus estis eniranta, kiam subite....

“Ne, ne, nenio povas doni ideon pri la rapideco de tiu atako. Risorto, kiu malstreĉiĝas, granda ombro ĵetita, kiu spruĉas el la mallumo, io fleksebla, subita kaj multepeza; peza maso, kiu defalas sur min, tia estis mia unua impreso. Mi ne komprenis, ne sentis ion, krom tio, ke mi falas premegata sub pezo; varma elspiraĵo tuŝetis mian vizaĝon. Tiam, instinkte, senvide, mi mallevis la pafileton, kiun mi havis en mia mano. Kvar ekpafoj, mallaŭta stertoro, sento pri granda korpo. Mi restis momente senpensa. Poste, iom post iom, mi resentis. Mi malfermis la okulojn. Post du paŝoj de mi, kuŝis malfirma, senmova tigro, morte vundita.

“Unue, mi palpis miajn membrojn. Nenio rompita. Nur ŝultro min iom doloris. Per sangaj gutoj sur mia mano, mi konstatis min vundita. Tio estis negrava. Nur ungoskrapo malpeza. Nu! mi estis senpensa. Poste, per subita salto, mi antaŭensaltis kaj forkuregis, kvazaŭ post mi ankoraŭ estus anaro da bubaloj.

“Mi estis tiel konfuza, ke mi eĉ ne estis pensinta kunpreni mian pafileton. Ĝi restis sur la batala kampo. Sed tiam, mi ne estis plu ĝin bezononta. La bubaloj estis foririntaj. Cetere, mi havis la saĝon fari kurbiĝon por eviti la marŝojn.

“Kurante, mi rekonsciiĝis, mi resaĝiĝis, kaj mi hontis pri mi.

“Kial, pensis mi, kiam ĉia dangero estas forigita, kiam mi retrovas min preskaŭ sana kaj sava post tia aventuro, tiam mi ektremas de ĉiuj miaj membroj? Nu, Lamigran'o, diris mi al mi mem, ci nur estas timulo. Ci ne estas viro!

MI RESTIS MOMENTE SENPENSE.

ŝanca. Cetere, mi estis tute fiera esti tiel bone celinta. Hazarda trafo, vere, sed tio ne estas grava! La besto estis bone trafita. Besto reĝa, kredinde. Mi vidis ĝin baraktantan pro lasta spasmo. Ĝiaj piedegoj, ĝiaj teruraj piedegoj malstreĉiĝis. Kaj poste, nenio. Ĝi estis morta.

“Nu! ĉu tio estas kredebla? Estis en tiu sama momento ke mi timis, ho! sed estis malsaĝa, nerezona timo. Mi, kiu ĝis tiam ne tremis, tio estis kiam mi vidis la korpon malviva de mia malamiko, rigardis ĝiajn timigajn kojnajn dentojn, inter kiuj mi preskaŭ estis pistita, ke mi ektimegis. Mi tremetis, mi akse turniĝis sur la kalkanoj. Tiel mi restis dum kelkaj minutoj malkvieta,

“Sed vane mi min insultis, mia malsaĝa timo persistis. Estis tute neatendita cirkonstanco, kiu remiigis min. Figuru al vi, ke ĵus kiam mi pasis, ĉiam kurante al la maro, antaŭ granda bambuareto, el ĝi mi vidis du enlandulojn elirantajn, kiuj sin metis antaŭ mi, kun mieno minaca, svingantaj, unu, specon de granda hakilo enigita en la ekstremajon de bastono, la alia, malnovan pafilon kun longa bronza tubo.

“La vido al tiuj “Nigraflaguloj” malgrandaj, malfortikaj, tiel ridindaj pro iliaj korpoj delikataj kaj batalilo) ridindegaj, kreis ĉe mi bonfarantan reenagon. Tuj mi remiiĝis, mi refariĝis la antaŭan Klodius'on. Estas vere ke ili estis sufiĉe ridindaj tiuj nigruletoj, kiuj pretendis

malebligi la pason de mi, kiu ĵus batalis, unu post la alia, bubalon kaj tigron!

"Mi pretigis min, antaŭensaltis sur ilin, dirante: "delokiĝu, mikrobuloj, alie mi vin englutos!" Tiu, kiu havis longtuban pafilon, celis kaj maltrafis min. Lia kamarado eklevinte sian hakilon, tuj mi ĝin elŝiris el liaj manoj. Poste, mi ekkaptis unu el la ĥinoj al la kolo kaj premis, premis, piedofrapante dume, por liberigi min de la alia. Sed la malbena marrabisto sukcesis tamen ŝovi sin ĝis mi. Li tiel kruele mordis mian brakon, ke mi ellasis la tenon. Tamen, jam estis senpova tiu, kiun mi estis teninta. Nun, la vico de l'alia. Kuniginte miajn lastajn fortojn, mi ekkaptis la enlandulon, kiu ĵus mordis min, sublevis lin de tero.... Ĉe miaj piedoj la rivero Ruĝa fluas vivega. Ha ! tio ne estis daŭra. Sufiĉa tempo por kalkuli ĝis tri.... Kaj antaŭ ol li havis la tempon diri "uf!" jam mia ĥino estas en akvo. Tie li baraktis dum iaj momentoj kaj malaperis.

"Mi tuj rekuris kaj tiun fojon alvenis al la vaporŝipeto sen alia okazaĵo. Oni atendis min de longe. La maroficiro estis furioza. Ekvidante min en la malproksimo, li tuj indigne min alparolis. Sed kiam li vidis mian palecon, miajn vestaĵojn ĉifonaj, makulitajn de sango, li kvietiĝis, maltrankviliĝis. Oni rondiĝis ĉirkaŭ mi, oni sindoniĝis. Mi vin lasas juĝi kiel la rakonto pri mia aventuro est-

"Jen estas mia historio, infanoj miaj. Estas en tiu senalia fojo en mia vivo, ke mi konis la timon, la veran. Kaj nun, ĉu vi dubas, ĉu vi pensas ke mi fanfaronas, mi havas ion tie por pruvi ke ĉio tio ne estas fabelo. Mi havas pruvosignojn." Tion dirante, Lamigran'o forprenis sian kitelon, deklinigis sian ĉemizon, kaj montrante larĝan cikatron sur sia ŝultro, diris:

"Jen la subskribo de l'tigro, de lia Moŝto tigro, kiel diras la Annamlanduloj. Kaj tie, sur mia brako, tiu marko estas la postasigno de l'dentoj de la "Nigraflagulo!....

Nun estas via vico, oni aŭskultas.

Tradukis: A. P. BEAUCHEMIN.

ANGLUJO

La Societo "Esperanto" persistas pri sia propagando kaj nun varbis membrojn el Italujo, Transvaal, kaj Ceylon, krom Angloj kaj Skotlandanoj, Wales (Velzujo?) prezentis membron. La Esperantistoj anglaj alvokas al siaj fratoj trans la mallarga maro unuiĝi kun si por ke la forteco devenu de unueco. Propagandan broŝuron, disdonotan senpage, la Societo nun pretigas.

JOHN ELLIS.

INFANARA ANGULO

NENIA NOVAĴO!

—Bonan tagon, Ludoviko. Vi havas malgajan mienon, kiajn novaĵojn vi alportas de la patra domo?

—Nenian. sinjoro, escepte ke via maljuna kato mortis.

—Nur tio? Pro kio ĝi mortis?

—Ĝi mortis, sinjoro, pro esti manĝinta tro multe da viando.

—Kie do ĝi prenis tiom da viando?

—De la du kaleŝaj ĉevaloj, sinjoro.

—Ho! ili ankaŭ mortis? Klarigu do tion al mi.

—Bedaŭrinde, sinjoro, la malfeliĉaj bestoj ankoraŭ vivus, se oni ne estus ilin mortiginta, devigante ilin alporti tro multe da akvo.

—Da akvo ? Kial?

—Kredeble por estingi la fajron, kiam brulis via domo.

—Kion? mia domo brulis? Bona Dio, kia malfeliĉo!

—Ha! sinjoro, tiu malfeliĉo ne estus okazinta, se niaj kunuloj ne estus estintaj tiel neatentaj pri siaj lumingoj.

—Kial do ili bezonis lumingojn?

—Sinjoro, tio estis por enterigi vian patrinon.

—Ĉielo, ĉu estas eble! Mia patrino mortis?

—Dio mia, jes sinjoro, ŝi mortis pro ĉagreno.

—Por l'amo Dia, Ludoviko, diru al mi, kio povis kaŭzi tiel grandan ĉagrenon al ŝi?

—Kion vi volas ke ĝi estu, se ne la morto de via patro, kiu dronis en la lageto de l'kastelo.

—Mia patro dronis, Ludoviko?

—Jes, malsaĝiĝita de la malespero, pro la perdo, en unu tago, de sia tuta riĉeco.

Tradukis: BERTHE.

Deziras interŝanĝi poŝtkartojn :

OSCAR MILOT, 12 jara, adreso : 172 St-Denis, Montréal, Canada.

VITAL MALLETTE, 14 jara, adreso : Pointe-Claire, P. Q., Canada.

BERTHE ST-MARTIN, 11 jara, 79 St-Christophe, Montréal, Canada. La portreto de tiu ĉi knabino estas sur la koverto de "La Lumo".

JOSEPH FERRARIS, 13 jara, Marache, Nyon Suisse.

F. CHVATIK, 15 jara knabo, Bystrice-Hostyn, Moravio, Austrujo.

L. CHRYSTAENS, 24, rue de la Millery, Lacken, Belgique.

Knabo Adam Zamenhof, la filo de nia estro, 9 ul Dzika, Varsovio, Ruslando.

Knabino Suzanne Gribelin, baldaŭ naŭjara, Pailly sur Vingeanne, Côte d'Or par Seine sur Vingeanne, Francujo.

Knabino Odette Mayer, dekunu jara, zorgo de Sam. Meyer, Larochelle, Francujo.

Knabo Raymond Levy, dekses jara, 28, rue de la Paix, Le Havre, Francujo.

Knabino Sadie Samey bey, dekvarjara kaj ŝia fratino Eren-keuy, dektri jara, Konstantinoplon, Turkujo.

Knabo Théode Saint-Martin, dekkvarjara, 79, St-Christophe, Montréal, Canada.

Ciuj geknaboj kiuj skribos al mi, kaj diros ke ili deziras interŝanĝi komunikaĵojn mi enmetos ilian nomon, senpage, en tiu ĉi kolono.

RONDIRANTO

Anstataŭ 3.50 frankoj por jarabono de la belega revuo "Rondiranto" estas nun 4 frankoj, sed la abonantoj estas rajtigitaj partopreni en lotpremioj.

DES ACTES !

Certes les paroles sont quelques fois très belles, mais nous considérons que les actes ont encore plus de valeur, et cette opinion, nous sommes heureux de le constater, est soutenue par le journal "l'Aube", car nous lisons dans ce journal l'article suivant:

L'AUBE & L'ESPERO KATOLIKA

Nos lecteurs auront remarqué la modification apportée dans notre Revue.

"L'Aube", tout en continuant d'être l'organe des Cercles d'Etudes de Seine-et Oise, prend un caractère plus général et devient en partie une revue espérantiste.

Aurons-nous besoin d'apprendre à nos lecteurs ce qu'est l'"Esperanto". Ils ont certainement entendu parler de cette nouvelle langue, dont un cours est professé à Versailles pour les membres de la S. B. et suivi très assidûment, nous n'avons donc pas besoin d'expliquer en quoi consiste ce langage international auxiliaire, destiné à faciliter les relations entre les personnes de nationalités et langage différents.

Sa simplicité, la façon ingénieuse et logique dont ses règles sont composées, en font un merveilleux instrument de communication; le nombre de ses adeptes augmente chaque jour en France et surtout à l'Etranger; il recrute des adhérents principalement parmi les membres de l'Université, les savants, les professeurs, les voyageurs, tous comprenant qu'il répond à une nécessité, qu'il comble une lacune, qu'il rendra des services inappréciables à la science comme au commerce.

Il y a là un mouvement très sérieux et qui devient sans cesse plus important, car tout nouvel adepte de l'"Esperanto" en devient ausstiôt un propagateur ardent.

En présence de ce mouvement, des catholiques à l'initiative généreuse et hardie se sont dits qu'il fallait le faire servir au bien, et que cette nouvelle langue devait avant tout répandre dans le monde la Vérité. Les langues répandues dans la plus grande partie de l'univers, le grec et le latin, jadis, l'anglais aujourd'hui, ont été les meilleurs propagateurs de la vraie Foi; l'"Esperanto" peut et doit servir au catholicisme.

Une Société "Esperanto", catholique, "Espero katolika", l'espoir catholique, vient d'être fondée; naissante et encore à peine developpée, elle cherchait une publication pour servir de lien entre ses membres; elle a voulu s'adresser à une revue de jeunes, favorables au progrès, à la nouveauté, surtout au triomphe d'idées généreuses.

Elle a choisi l'"Aube" et nous avons accepté de grand coeur cette alliance. Nous sommes heureux de favoriser le développement de l'"Esperanto" et de le faire connaître à nos lecteurs; d'un autre côté, nous voyons là un moyen de répandre nos idées d'action sociale, d'éducation populaire, de formation catholique.

Plusieurs de nos camarades, nous en sommes certains, deviendront de fervents espérantistes, et nous avons la conviction qu'en lisant l'"Aube", plusieurs espérantistes approuveront nos idées et fonderont dans leur région des Cercles d'Etudes et des oeuvres de jeunesse.

Nous travaillerons ainsi les uns pour les autres et nous contribuerons davantage à faire triompher la Cause.

Voilà donc amplement justifiée la modification de l'"Aube", que nos amis aideront à developper encore, au cours de sa deuxième année.

J. SARDA

Président de la S. B.

***

Comme on peut le voir, il ne s'agit pas ici de simples paroles, mais d'un appui effectif, on se jette dans la mêlée, et l'on entend vigoureusement soutenir l'idée humanitaire et progressiste que préconise l'Esperanto.

"L'Aube" est l'organe du Cercle d'études Saint-Benoit, dont le président d'honneur est M. le chanoine Leblanc.

Cette revue mensuelle comprend:

Des "résumés" des Conférences inaugurées dans la salle de la S.-B. par la "Ligue d'enseignement catholique" ; — Des "articles de fond", dûs à une plume autorisée et connue, sur une question actuelle;— Des sujets de conférences avec indications bibliographiques ; — Des "chroniques artistiques et sportives";— La "bibliographie" des ouvrages les plus récents sur les questions économiques et sociales;—La chronique du mouvement jeune et catholique dans le département de Seine-et-Oise, en France et à l'Etranger; ;—Le compte-rendu spécial des travaux des Cercles d'Etudes de la région.

L'abonnement annuel n'est que de 3 francs.

Nous prions ceux qui désirent s'abonner à cette revue de s'adresser à M. Jean Giraud, 4, rue des Bourbonnais, Versailles, France.

LA ORELO KIEL SIGNO DE LA PERSONA KARAKTERO

La orelo estas tre interesinda objekto por la fizionomia ellerno. Ĝi nome vidigas pli pri la ecoj de la homa animo, ol oni povus kredi.

Kiam oni parolas pri klera homo, oni ja ne ordinare pripensas la multoblon da fakoj sciencaj, de kiu la persono estas posedanto, sed oni pripensas, aŭ devus almenaŭ pripensi, la sumon da spirita nobleco, da efektiva klereco anima, kiujn havas li aŭ ŝi.

Sed miloj da homoj posedas la plej belajn ecojn, kvankam neniu tion scias. Ekzistas tiom da aliaj homoj, kiuj pli bone komprenas fari sin atentaj, brili kaj ravi per la malmultaj kapabloj, kiujn ili posedas.

Tial, ĉia helpo por la ellernado de la homa karaktero estas bona.

Kaj efektive, la orelo sciigas pri multe da ecoj de la portanto. Granda orelo, ekzemple, estas signo de saneco, sciigas, plie, ke la posedanto estas fortika kaj praktika. Se la orela fliko estas treege granda, ĝi vidigas malviglecon kaj materialistecon.

Malgranda orelo montras artan karakteron. Se ĝi estas eksterordinare malgranda oni povas esti certa, ke la persono estas prudenta kaj vivigata homo, eble iom malvarma de la naturo. La antaŭenstaranta orelo estas signo de lingva genio, memorpovo, metodo kaj sistemo,

La longa orelo estas certa signo de forto, gloramo kaj decideco. Se ĝi finiĝus plej supre per pinteto la persono estas treege gloravida. Tio persono neniam estas trankvila en simplaj cirkonstancoj. Kiel la orelo mem liaj sopiroj kaj emoj celas supren.

Kiam la orelo direktiĝas posten, ĝi estas signo de nervosa naturo.

Pli malfacile estas difini, kia orelo estas la plej bela, la ideala orelo; ĝi ne estas tiel facile metata sub ia regulo.

La greka orelo ja devus esti rigardata kiel ideala; ni kutimas preni la artajn modelojn de la Grekoj; kaj kial ne fari tion en tiu ĉi rilato. La longeco devas ĉirkaŭ simili tian de la nazo.

Kiam la orelo estas bela kaj la posedanto havas plaĉan voĉon, oni povas konstati, ne sole ke la persono havas bonan elvidon, sed ankaŭ ke ĝia karaktero kaj ecoj estas tiaj, kiajn oni povas deziri por si mem.

(De lingvo Sveda tradukis)

HUGO KARLSTEN.

Esp. 5527.

Rim.—Eble alia Esperantiste povus priskibi la okulon kiel karaktera signo, alia la voĉon. k. t. p. H. K.

MARIE-THERESE

Sinjoro VADEL, 1 Place Denfert-Rochereau, en Parizo, havas la honoron sciigi al la karaj korespondantoj de la mondvojaĝonta letero, alnomata Marie-Thérèse — Mari-Terez, — ke oni ĝin poŝtirigos el Parizo en la unuajn tagojn de Aprila monato.

Por ke ĉi tiu letero faru, sukcese, sian tramondiron estas necese—eĉ necesega— ke ĝi poŝtirus rekomendite — tio kostas plie 10 centimojn.

Ĉiuj korespondantoj estos avizitaj, letere, kelkajn tagojn antaŭ la alveno de "Mari-terez".

Kelkaj korespondantoj, al kiuj nia amiko Vadel skribis pri tiu ĉi letero, ne ankoraŭ respondis. Ni petas de ili, ke tuj ili respondu, ĉar estas tre grave, ŝajnas al ni, ke la Mari-tereza letero trairu la tutan esperantujon kaj revenu hejmen.

POŜTAKARTOJ EL-FRANCUJO

So. Hennebert, apotekisto, en Pont-en-Royans, Isère, Franclando, eldonis serion da ses poŝtkartoj ilustritaj redaktitaj en Esperanto enhavantaj, krom la portreto de sinjoro Zamenhof, Trumpeter, de Beaufront, René Lemaire, M. Meray kaj C. Bourlet, resumon de la historio de Esperanto en Francujo.

La serio kostas nur 90 centimojn.

Oni sin turnu al so. Hennebert; aŭ al "Turing Klubo", 10 Place de la Bourse, Paris.

Ni rekomendas al nia legantaro l'aĉeton de tia serio, ĉar ĝi konigas en esperantujo la portreton de kelkaj sindonaj amokoj de nia homara ideo.

EL ANGLUJO.

La Societo "Esperanto" eldonis jus ilustritan poŝtakarton enhavantan la portreton de So. Zamenhof, kun la vortoj "LERNU ESPERANTON" La Sole Praktikan Lingvon Internacian; presitajn en ses lingvoj.

La societo vendas tiun karton: 25 por 90 centimoj; 50 por 1.70 franko, kaj 100 por 3.20 frankoj.

Oni sin turnu:

JOHN ELLIS, solicitor,

Keighley, England.

HISPANUJO

Al Sinjoroj Direktoro kaj kunlaborantoj de LA LUMO.

Imitante la laŭdindan ekzemplon de la nacioj progresamaj kaj dezirante samtempe disvastigadi ĉe Hispanlando la mirindan kreajon de doktoro Zamenhof, oni fondis en Logronjo (Logrono) Grupon Esperantistan, inspiritan je la samaj ideoj de aliaj similaj Grupoj, kies celado estas la propagando de la bela kaj nobla lingvo internacia Esperanto.

La Grupo Esperantista Logronja, plenumante la konsenton unuvoĉan de sia kunsido ĝenerala — kiu okazis la 3an de marto lasta, — havas la honoron frate saluti al la Redakcio de LA LUMO, gazeto kiun multe priokupas la propagando de Esperanto, atinganta dank' al nobla, senĉesa laborado, rezultatojn pli kaj pli sukcesajn kaj efike kunhelpanta la efektivigon de la belega idealo de nia eminenta doktoro Zamenhof, glora kreinto de la lingvo internacia.

Logronon, la 22an de marto 1903a.

La sekretario,
JOSE M. BAIGORRI.

La Prezidanto,
JULIO FORIA.

AMERIKA ESPERANTA KOLEKTO

La unua numero de nia "Amerika Esperanta Kolekto" jus estas eldonita el nia presejo. Tiu libreto enhavas malgrandan gramatikon kaj la vortaron Esperantan-francan. La Amerikanoj, precipe la Montrealanoj, povas aĉeti tiun libreton por 10 cendoj sin turnante al la Montrealaj librovendistoj. La Eŭropanoj sin turnu al LA LUMO.

ESPERANTISTOJ ĈE LA EKSPOZICIO DE SAINT-LOUIS, 1904.

La Societoj por Instruado Postlerneja en Parizo jus kreis, je la propono de unu el siaj membroj — I. C. 205, — monoferajoj vojaĝaj por viziti Kanadon kaj Unuigitajn Ŝtatojn Amerikajn 1904. Tiuj ĉi monoferajoj estos po milo da frankoj kaj donitaj post konkurso. Ili permesos restadon de 20-30 tagojn en Ameriklando; la posedantoj vojaĝos 15-20-ope kaj estos ricevitaj kaj gviditaj de amerikaj korespondantoj kaj grupoj frataj. La sumoj de tiuj ĉi oferajoj estos liveritaj per donacoj po unu franko memvole faritaj de la membroj de grupoj diversaj. Tiuj ĉi frankoj — aŭ sumoj pli malgrandaj — devas esti liveritaj al la kasisto de la grupoj aŭ al komisiistoj rajtigitaj.

Komitato centra de sekretarioj generalaj de la Societoj por Instruado en Parizo devas noti la posedontojn kaj posedontinojn kiuj estos sciigitaj al ili en delegacioj elektitaj. La delegacioj prenos diversajn vojojn, donos unu al aliaj renkontojn en grandaj centroj kanadaj kaj amerikaj, laŭ sia volo sed devas sin ĉiuj renkonti en Saint-Louis je epoka fiksita.

Ni pensas ke certe la esperantistoj volu esti la unuaj por akceli tiun ĉi movadon kaj ke ili donu sian frankon solidaran al la kasistoj de siaj Societoj. Se unu Societo ne sufiĉus por kolekti milon da frankon, ĝi sin ligu kun unu aŭ kelkaj aliaj Societoj, kaj iliaj kandidatoj konkursu komune. La posedanto de la monoferajoj estu ilia prezentanto komuna.

CONCORDIA — S. E. I. C. — registros plezure la progresadon de tiu ĉi movado kies kreinto ĝi estas.

CONCORDIA.

LISTE DES 71 SOCIETES ESPERANTISTES EXISTANT DANS LE MONDE, AU 1er MARS 1903

ALLEMAGNE—Glatz, Kiel.

AUTRICHE — Vienne, (Bohême) Prague, (Hongrie) Budapest, (Moravie) Brunn.

BULGARIE—Sofia, Philippopoli.

BELGIQUE—Bruxelles, Anvers.

CANADA—Montréal, club d'hommes, Montréal, club de femmes ; Boulevard St-Denis; St-Hyacinthe.

ESPAGNE—Logrono, Murcie, Santander.

GRANDE BRETAGNE — Londres, [Edimbourg], [Glasgow], Huddersfield, Keighley, [Liverpool], [Portsmouth].

FRANCE — Paris, Amiens, Anneçy, Beaune, Besançon, Bordeaux, Boulogne-sur-Mer, Calais, Chaumont, Dijon, Fontainebleau, Grenoble, Hautmont, Le Havre, Lille, Lyon, Marseille, Montpellier, Nancy, Nice, Reims, Roubaix, Saint-Omer, Saint-Claude, Tournon-Tain.

HOLLANDE—Hilversum.

ITALIE—Turin, Modène, Naples, Rionulato.

PEROU—Lima.

RUSSIE — St-Pétersbourg, Moscou, Odessa, Melitopol, Ourga, Smolensk, Arkangelsk, Vladivostock.

SCANDINAVIE — Stockholm, Sodertelge.

SUISSE—Lausanne, Nyon.

N. B. — Les Sociétés en formation sont entre le signe [].

Résultat des examens du cours primaire au Klubo "Progresso"

Vendredi le 17 Avril, ont eu lieu les examens du cours primaire d'Esperanto donné par M, Lippens, au Klubo Progresso.

Ont obtenu leur diplôme les personnes suivantes : Mesdames J. A. Morin, A. Saint-Martin, T. E. Huot, Mesdemoiselles A. Bibaud, A. Bourbonnière, Berthe Saint-Martin, Messieurs Achille Cusson, Charles F. Larkin, Rod. Carrière, J. A. Morin, H. Clovis Brossard, Théode Saint-Martin, Vladimir Gorbatenko, Joseph Bourgeois.

Le prochain cours sera donné par l'une des dames diplomées et sera ouvert vendredi le 24 avril courant à huit heures du soir au numéro 137a rue Ste-Elizabeth, coin Ste-Catherine.

Comme à la première leçon on enseigne la prononciation, nous recommandons à ceux qui désirent apprendre la langue internationale de se rendre à l'ouverture du cours.

L'entrée est gratuite.

Esperantistoj !

Mi proponas al la korespondantoj portretojn en la formato de postmarkoj, por ke ili povu konigi sin almenau portrete. Mi faras la portretojn gis brusto au genuoj lau la deziro. La kosto de la malgrandigitaj portretoj estas : 30 ekz. : **2** fr. ; 60 ekz. : **3** fr. ; 100 ekz. : **5** fr. ; 300 ekz. , **12** fr.

Kadretoj de la sama kosto.

Oni sendu portreton kun la mendo kaj pago (se eble *ne* per postmarkoj).—6-8 tagoj estas necesaj por la plenumo de la n endo. Adr. : **En. Muller, Muhlingstrasse, , en Kiel (Germanujo).**— La klara profito estos uzata por la propagando de Esperanto en Germanujo.

E. S. A.

Esperanto Society of America

137a St Elizabeth St.
MONTREAL

Aim — Art. 1. This association was organized on the 15th day of March, 1900, for the purpose of propagating the international language, Esperanto, in America.

Composition — Art. 2. The members of this association are composed of three classes: — ordinary members, graduated members and propagators.

(*a*) The ordinary members are those approving of the aim of the Esperanto Society and prepared to contribute a regular yearly fee, while not proposing to learn the language.

(*b*) The graduated members are those who correspond with us in Esperanto, showing that they have sufficient knowledge of our language to be able to read and write Esperanto.

(*c*) Members entitled to the name of propagators, are those who can attract 10 new members to our association.

Fee — Art. 3. All the members of this association shall contribute $1.00 yearly dues, or a life membership fee of $25.00.

Administration — Art. 4. The executive committee of the association shall be composed of 10 members duly elected at a general meeting, on March 15th of each year, as follows: a President, a Vice-President, a Secretary, a Treasurer, and six Directors.

Advantages — Art. 5. The members will have the right of entry to the Association's meeting-rooms, will be privileged to read the Esperanto books and literature, and also all other magazines and other publications furnished. They will be able to follow the Esperanto course and will also receive the official organ of the association "La Lumo" a trilingual monthly illustrated journal.

Every year "La Lumo" will publish a full list of the names of members according to their class.

Volu sendi la jenan al nia Societo

S. E. A.

Societo Esperanta Amerika, 190__

Volu enskribi mian nomon kiel membro de la societo por la propagando de Esperanto, en Ameriko.

Nomo ____

Profesio ____

Adreso ____

CONCORDIA

REVUE INTERNATIONALE

Organe de la Société d'Etudes et de Correspondances Internationales.

"La connaissance de l'étranger, c'est le commencement de la sagesse."

DIRECTEUR-FONDATEUR : EMILE LOMBARD, Professeur agrégé au Lycé Montaigne. Docteur en philosophie de l'Université de Leipzig.

Ĉiu monate, tiu bela revuo eldonas esperantan kronikon pri la paca movado, kaj artikolojn esperantajn. Sin turni : 77 rue Denfert-Rochereau, Paris. Kosto de jarabono 8 frankoj aŭ $1.60.